

Dječje glazbene igre u ranoj i predškolskoj dobi

Gudelj, Lara

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:497556>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-28**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

SVEUČILIŠTE JURJA DOBRILE U PULI
FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

LARA GUEDELJ

GLAZBENE IGRE U RANOM I PREDŠKOLSKOM ODGOJU I OBRAZOVANJU

Završni rad

Pula, rujan, 2024.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

LARA GUEDELJ

GLAZBENE IGRE U RANOM I PREDŠKOLSKOM ODGOJU I OBRAZOVANJU

Završni rad

JMBAG: 0303096581

Studijski smjer: RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Predmet: Metodika glazbene kulture

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Pedagogija

Znanstvena grana: Pedagogija ranog i predškolskog odgoja

Mentor: izv. prof. dr. sc. Ivana Paula Gortan-Carlin

Pula, rujan, 2024.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani _____, kandidat za prvostupnika
_____ ovime izjavljujem da je ovaj
Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim
istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene
bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na
nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio
rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije
iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj
ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, _____ dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom

_____ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

Sadržaj

Uvod.....	8
1. Utjecaj glazbe na čovjeka	9
2. Uloga glazbe u razvoju djece.....	11
2.1. Glazba i kognitivni razvoj	11
2.2. Socio-emocionalni razvoj i utjecaj glazbe	11
2.3. Psihološki razvoj i utjecaj glazbe	12
2.4. Emocionalni razvoj i utjecaj glazbe	12
3. Glazba kao sredstvo estetskog odgoja.....	14
4. Gardnerova teorija višestrukih inteligencija i glazbeno obrazovanje	17
5. Glazbeni odgoj djece u predškolskim ustanovama	18
6. ULOGA ODGOJITELJA U GLAZBENOM ODGOJU	20
6.1. GLAZBENE KOMPETENCIJE ODGOJITELJA	21
6.2. PRIPREMA ODGOJITELJA ZA GLAZBENU AKTIVNOST	23
7. Igre i glazbeni odgoj	26
8. Razlike u pristupu glazbenim igrama u njemačkim i hrvatskim vrtićima:.....	27
8.1. Provođenje glazbenih igara u Hrvatskoj:	27
8.2. Provođenje glazbenih igara u njemačkim vrtićima	27
9. Najpoznatije Hrvatske glazbene igre	28
9.1. „Ide maca oko tebe“	28
9.2. „Ringe, ringe, jaja“	28
9.3. Glazbene stolice	29
9.4. „Boc – boc iglicama“	30
9.5. „Pužu, mužu“	30
9.6. Male boli.....	30
10. Najpoznatije glazbene igre u Njemačkoj.....	32
10.1. „Stopptanz“ (https://www.vlamingo.de/tanzspiele/#Stopptanz)	32
10.2. „Luftballontanz“	32
10.3. „Ententanz“ na hrvatskom „Pačji ples“	33
10.4. „Bobfahren“ na hrvatskom Vožnja bobom (https://www.vlamingo.de/tanzspiele/#Bobfahren).....	33
10.5. Der wandernde hut (https://www.vlamingo.de/tanzspiele/#Der_wandernde_Hut)	34
10.6. Nachtanzen / Noćni ples (https://www.vlamingo.de/tanzspiele/#Nachtanzen)	34
11. Zaključak	35
12. Literatura	36

Sažetak

Glazbene igre imaju ključnu ulogu u cjelokupnom razvoju djeteta u ranom i predškolskom odgoju. Kroz ove igre djeca razvijaju motoričke, kognitivne, socijalne i emocionalne sposobnosti. Djeca kreativno istražuju zvukove, ritam i melodiju, što im pomaže u razumijevanju sebe i okoline. Rad se bavi različitim teorijskim pristupima glazbenim igrama, metodama u predškolskoj glazbenoj edukaciji te uspoređuje njihovu provedbu u Hrvatskoj i Njemačkoj. Cilj je utvrditi važnost glazbenih igara za cjelovit razvoj djeteta.

Ključne riječi: *glazba, igra, dijete, odgoj, glazbene igre*

Summary

Musical games play a crucial role in the overall development of a child in early and preschool education. Through these games, children develop motor, cognitive, social, and emotional skills. Children creatively explore sounds, rhythm, and melody, which helps them better understand themselves and their surroundings. This paper examines various theoretical approaches to musical games, methods used in preschool music education, and compares their implementation in Croatia and Germany. The aim is to highlight the importance of musical games for the holistic development.

Uvod

U čovjekovu životu čak u najranijoj dobi glazba igra vrlo važnu ulogu. Pa tako i u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, glazbene igre ključni su element koji potiče sveobuhvatan razvoj djeteta.

Kroz glazbene aktivnosti djeca razvijaju svoje motoričke vještine, kognitivne sposobnosti, socijalne kompetencije te emocionalnu inteligenciju. Glazbene igre omogućuju djeci da na kreativan pa čak i zabavan način istražuju svijet zvukova, ritmova i melodija oko sebe, što naravno doprinosi njihovom razumijevanju sebe i okoline.

Sve češće se u suvremenim odgojno-obrazovnim praksama stavlja naglasak na holistički pristup razvoju djeteta, gdje glazba igra integralnu ulogu. Djeca kroz interakciju s glazbom uče istraživati svoje osjećaje, razvijaju empatiju te usvajaju važne društvene vještine poput suradnje i komunikacije. Također, glazbene igre pružaju priliku za razvoj kreativnosti i mašte, koje su ključne kompetencije za život u promjenjivom i dinamičnom svijetu.

Ovaj rad istražuje značaj glazbenih igara u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Također će analizirati različite teorijske pristupe i metode koje se koriste u glazbenoj edukaciji djece predškolske dobi. Ovaj rad utvrđuje razlike između Hrvatskih i Njemačkih vrtića i kako one implementiraju glazbene igre u odgojno-obrazovne ustanove. Cilj rada je istaknuti važnost glazbenih igara kao učinkovitog alata za poticanje cjelovitog razvoja djeteta,

1. Utjecaj glazbe na čovjeka

Kada definiramo glazbu na umu moramo imati da je glazba umjetnost. Glazba je tonska vrsta umjetnosti koja utječe na čovjekove osjećaje zbog svojih zvukova. (Gospodnetić, 2015.) Ludwig van Beethoven je glazbu opisao kao otkrivenje koje je više od sve mudrosti i filozofije, oplemenjuje čovjeka, usređuje čovjeka i razvija u njemu ljubav, ne samo prema lijepom nego i prema zajednici. Dok ju francuski književnik Georges Duhamel naziva spasiteljicom i tješiteljicom ljudskog naroda te prijateljem u patnji i sreći. (Manasteriotti, 1977.)

Gospodnetić (2015.) prema Andreis (1968.) citira kako je glazba najposrednija od svih umjetnosti, ona čisti, oplemenjuje duh, održava ljepotu i dobrotu u punoj nematerijalnosti svoga jezika. Njezina obavljenja nadilaze domet riječi. Objasniti zašto volimo glazbu je nemoguće, jer svatko uživa u određenoj vrsti glazbe. Znamo da nas u svijetu okružuju razni zvukovi, ali nas samo privuče određeni zvuk.

Kada slušamo glazbu, često imamo osjećaj da pjesma priča nekakvu priču, opsuje neki doživljaj pa nekada u nama probudi i nekakve emocije. Glazbeni jezik sastoji se od raznih oblika izražavanja i tonova i ljudi su se stoljećima koristili time kako bi oblikovali veličanstvenu kulturu glazbe. Pitanje koje se proteže je zapravo što je glazba, odakle dolazi i koja je njena moć djelovanja na čovjeka. Ovo pitanje ostaje enigma koju čak ni najbolji znanstvenici nisu mogli razjasniti. (Manasteriotti, 1977.)

Manasteriotti (1977.) navodi kako je za definiciju glazbe vrlo izazovno pronaći pravi odgovor. Kroz povijest glazba je imala mnogo različitih definicija i one je tretiraju kao umjetnost, znanost ili pak inkarnaciju emocija, otkrivanje raznolikosti i bogatstvo ove umjetnosti. Do danas znanstvenici nisu uspjeli pronaći pravu definiciju glazbe jer iza nje stoji široki spektar različitih interpretacija i mišljenja te jasno pokazuje kompleksnost i dubok interes koja ona budi u ljudima. Glazba je oduvijek bila predmet koji se intenzivno izučavao tijekom stoljeća.

U staroj Grčkoj, glazba se smatrala djelom božanskog podrijetla. Pa tako dok Hrvatski jezik nije doživio svoj pravogovorni i pravopisni uspon, riječ muzika bila je tadašnji naziv za glazbu. Riječ „muzika“ izvedenica je od riječi „muza“ koja je predstavljala zaštitnice umjetnosti. Razumijevanje pozitivnog i negativnog utjecaja glazbe na čovjeka u antičkoj filozofiji dovelo je do koncepta „etosa u muzici“, prema kojem je prosperitet države bio povezan s kvalitetnom muzikom. (Manasteriotti, 1977.)

Također, kako navodi Manasteriotti (1977.) da se poznata Platonova izreka: “ Što je bolja muzika, bit će bolja država.” – protezala kroz srednji vijek pa sve do sadašnjeg vremena, pogotovo nakon svih revolucionarnih promjena jer je glazba imala ključnu ulogu u borbama za socijalnu pravdu i slobodu čovječanstva.

Geck (2008.) također naglašava povezanost glazbe s tzv. primitivnim narodima, sugerirajući da bi pripadnik takvog naroda odmah razumio neizostavnu ulogu glazbe. U mnogim tzv. primitivnim kulturama, glazba ima duboko ritualno i duhovno značenje. Ona nije samo sredstvo izražavanja, već i alat za komunikaciju s božanstvima, prirodom i drugim članovima zajednice. Glazba u ovim kulturama često prati obrede, slavljenja i druge važne događaje, te se prenosi s generacije na generaciju kao dio kolektivnog naslijeđa.

Geck (2008.) postavlja zanimljivu dilemu: bi li radije živio bez glazbe ili umro od gladi? Metaforom naglašava duboku potrebu za glazbom koja nadilazi čak i fizičke potrebe. Iako je hrana nužna za preživljavanje, glazba je ključna za duševno zdravlje i emocionalno blagostanje. U svijetu gdje su osnovne potrebe zadovoljene, glazba postaje esencijalni dio ljudskog iskustva, pružajući utjehu, inspiraciju i povezanost s drugima.

2. Uloga glazbe u razvoju djece

2.1. Glazba i kognitivni razvoj

Važnost kognitivnog razvoja za život ljudske jedinice u zapadnoj kulturi privukla je veliki znanstveni interes u istraživanju utjecaja glazbena ne glazbena područja razvoja djeteta (Nikolić, 2018).

Stvoreni interes za vezu između glazbe i kognicije proizlazi iz dva nezavisna područja istraživanja navodi Nikolić (2018.), prvo područje fokusira se na kratkoročne učinke jednostavnog odnosno pasivnog slušanja glazbe, dok je drugo područje fokusirano na to ima li glazbena obuka nekakav popratni učinak poboljšanja na neglazbena područja kognicije.

2.2. Socio-emocionalni razvoj i utjecaj glazbe

Za normalan razvoj djeteta, važno je da dijete stječe i usvaja socijalno-emocionalne kompetencije. Znamo da socijalna kompetencija obuhvaća socijalne, emocionalne i kognitivne vještine te ponašanja koja su djeci potrebna za uspješnu socijalnu prilagodbu. (Nikolić, Ruškan, 2022.)

Kako navode Nikolić i Ruškan (2022.) dijete je glazbeno aktivno od rođenja, počevši od njegove glasovne komunikacije s majkom, imitiranja pjevanja, pa tako sve do spontane dječje pjesme i ritmiziranja predmetima ili instrumentima koji za dijete predstavljaju oblik igre. Naravno, glazbeno obrazovanje može započeti od najranijeg djetinjstva, ali pod uvjetom da su glazbene aktivnosti prilagođene razvojnoj dobi i interesu djeteta. Do treće godine djetetovog života glazbene igre mogu se provoditi individualno, kroz glazbene igre, slušanje glazbe ili pak plesanje i pjevanje uz glazbu. Nakon treće godine djeca su dorasla za glazbene aktivnosti, što nam ukazuje na mogućnost organiziranog glazbenog obrazovanja u vrtićima i različitim programima tijekom predškolske dobi.

Razdoblje od treće godine pa do polaska u školu smatramo intenzivnim razvojnim razdobljem koje je pogodno za glazbene utjecaje na glazbeni potencijal i druga područja djeteta. Kada dijete krene u školu sva djeca su uključena u glazbeno obrazovanje kroz opći kurikulum. Djeca koja izražavaju poseban interes za glazbu mogu se uključiti u izvannastavnim ili pak izvanškolskim aktivnostima odnosno započeti specijalizirano glazbeno obrazovanje izvan općeg obrazovnog sustava. (Nikolić, Ruškan, 2022.)

Oblici glazbenog obrazovanja su brojni, uključujući individualno ili grupno učenje sviranja, pjevanja, učenja o glazbi, slušanje glazbe, glazbene igre i druge oblike. Ovisno koliko traje glazbena poduka, stručnost osobe koja vodi poduku, podršci roditelja, socijalno-ekonomskom statusu, glazbenim predispozicijama i predznanju, inteligenciji i insteresu djeteta za neki određeni oblik glazbenog obrazovanja ovise i ishodi samog glazbenog obrazovanja i poduke. Zbog toga rezultate treba pažljivo promatrati i tumačiti jer istraživanje takve vrste zna biti dosta izazovno. Treba predočiti detaljan prikaz metodologije istraživanja da bi se došlo do relevantnih spoznaja. (Nikolić. Ruškan, 2022.)

2.3. Psihološki razvoj i utjecaj glazbe

Glazba ima ogroman utjecaj na razvoj raznih sposobnosti kod djece naročito psihičkih funkcija. Odgoj kroz samu glazbu vrlo tijesno je povezan sa razvojem osjetilnih sposobnosti posebno onih slušnih. Stoga glazbene sposobnosti možemo podijeliti na šest osnovnih sposobnosti slušanja glazbenih tonova: Prepoznavanje razlika u visini tona, jačini tonova, ritmu, trajanju tonova, konsonanci i sposobnost memoriranja različitih tonova. Dok još neki istraživači dodaju i razlikovanje boje ili timbra tonova. (Manasteriotti, 1977.)

Kroz razne aktivnosti vezane uz glazbu djeca razvijaju te sposobnosti, povećavajući preciznost u prepoznavanju ovih navedenih glazbenih tonova. Kao primjer uzimamo učenje pjesama ili sviranje na melodijskim udaraljka koje u mnogo čemu pomažu dječvi da točnije preoznaju visinu tonova, ritmičke i dinamičke odnose između njih te raznolikost u bojama tonova. Slušanjem djeca mogu provjeravati čistoću tonova, ispravnost intonacije, otkrivaju i ispravljaju pogreške u pjevanju te uočavaju različite osobine glazbenih tonaliteta (visina, trajanje, jačina, boja), skladnost i harmoniju među njima. (Manasteriotti, 1977.)

2.4. Emocionalni razvoj i utjecaj glazbe

„Razmatrajući odnos glazbe i emocija , možemo se zapitati je li interpretacija emocionalnog značenja u glazbi demantirana enkulturacijom s određenim tonskim sustavom ili je ona ovisna o strukturnim aspektima glazbe. Dakle, jesu li mehanizmi koji uzrokuju emocionalne odgovore u glazbi kulturno specifični ili djeluju preko kulturnih granica?“ (Dobrota, 2012., str.51)

Glazba igra ključnu ulogu u emocionalnom razvoju djece. Slušanje i izvođenje glazbe može pomoći u izražavanju emocija, pružanju utjehe i razvijanju empatije. Djeca koja se bave glazbom često pokazuju veću emocionalnu svijest i bolje upravljaju svojim osjećajima. To je posebno važno u ranom djetinjstvu kada djeca još uvijek uče kako prepoznati i izražavati svoje emocije. (Dobrota, 2012.)

3. Glazba kao sredstvo estetskog odgoja

Prema Manasteriotti (1977.) glazba kao i druge umjetničke discipline, igra značajnu ulogu u estetskom odgoju. Osnovni ciljevi estetskog odgoja i obrazovanja pomoću glazbe:

- a.) Razvijanje estetskog osjećaja: Važno je potaknuti dijete da osjeti i doživi estetske aspekte muzike, kao što su harmonija, ritam i melodija.
- b.) Osposobljavanje za percepciju: Djeca trebaju naučiti prepoznati estetska svojstva glazbe, poput boje zvuka i dinamičkih promjena, što će im omogućiti dublje razumijevanje glazbe.
- c.) Izvor estetskih doživljaja: Glazba treba postati izvor estetskih doživljaja za dijete, što će obogatiti njegov emocionalni život i iskustva.
- d.) Osnove glazbenog ukusa: Postavljanje temelja glazbenog ukusa ključno je za razvoj djetetove sposobnosti da razlikuje kvalitetnu glazbu od manje kvalitetne.
- e.) Razvoj stvaralačkih snaga: Potrebno je razviti djetetove stvaralačke potencijale, omogućujući mu da izrazi svoje osjećaje kroz glazbu i druge umjetničke forme.
- f.) Usvajanje elementarnih znanja i vještina: Djeca trebaju steći osnovna znanja i vještine te ovladati određenim tehnikama koje su od estetskog značaja.

Niti jedan od ovih zadataka ne postiže se automatski, već kroz proces odgoja. Stoga, moramo imati na umu da svako dijete ima potencijal za estetski odgoj pomoću glazbe, dijete ne nasljeđuje gotove glazbene sposobnosti, samo ima predispozicije za njih. Dakako, te predispozicije nisu jednake kod svakog djeteta, no njihov razvoj pak ovisi o djetetovom kontaktu s glazbom. U tom smislu, odgajatelji u vrtiću igraju ključnu ulogu u ovom procesu. Kada analiziramo smisao za lijepo u glazbi, možemo ga podijeliti na nekoliko sposobnosti (Manasteriotti, 1977.):

- a.) Sposobnost percepcije: Djeca trebaju razviti sposobnost da zapaze estetska obilježja glazbe.
- b.) Sposobnost privlačenja: Djeca trebaju naučiti kako adekvatno privući pažnju na ta obilježja.

- c.) Sposobnost prosudbe: Važno je da djeca nauče vrednovati ono što čuju, prepoznajući što im se sviđa ili ne sviđa.
- d.) Sposobnost ostvarivanja: Djeca trebaju imati prilike za vlastito muziciranje, što će im omogućiti da primijene svoje znanje.

Kako Manasteriotti (1977.) navodi mnogo lijepoga u glazbi ostane nezapaženo jer nismo navikli obraćati pažnju. Zbog toga djecu treba učiti estetskoj percepciji, razvijati im sposobnost prepoznavanja estetskih elemenata. Naprimjer, djeca tijekom šetnje neće sama primijetiti zvukove u prirodi. Ako ih potaknemo da slušaju cvrkut ptica, zujanje kukaca, šum vjetra ili žubor potoka, s vremenom će djeca sama uočavati te zvukove i postat će osjetljivija na glazbu prirode. Također, moramo djecu podučavati da prepoznaju ljepotu melodija uspavanki pa živahne ritmove plesova. Tako postupno razvijaju naviku prepoznavanja ljepote. Nakon određenog vremena dijete će samostalno usmjeriti pažnju na glazbu te uživati u njejoj ljepoti.

Međutim, potrebno je razumjeti da postoji određeni stupanj razvoja koji je potreban za ovu vrstu zapažanja. Naprimjer, dijete možda neće moći uočiti ljepotu složenih skladbi poput simfonije, jer su takve kompozicije preteške i predugačke za njihovo razumijevanje. Vrlo je važno nenametljivo usmjeravati djecu na ono što je lijepo u glazbi, prilagođavajući aktivnosti njihovom razvoju i interesima. U konačnici, glazba može biti moćno sredstvo za estetski odgoj, osposobljavajući djecu da prepoznaju, cijene i izražavaju ljepotu u svom okruženju. (Manasteriotti, 1977.)

Glazba ima značajan utjecaj na razvoj senzornih sposobnosti, posebno na slušne sposobnosti kod djece. Prema Seashoreu, glazbene sposobnosti možemo podijeliti na šest osnovnih elemenata slušanja glazbe: sposobnost prepoznavanja razlika u visini tonova, jakosti tonova, ritmu glazbe, trajanju tonova, konsonanci, te sposobnost pamćenja različitih tonova. Neki stručnjaci također smatraju da se u ove osnovne glazbene sposobnosti može uključiti i razlikovanje boje ili timbra tonova. (Manasteriotti, 1977.)

Prema Manasteriotti (1977.) prihvaćanje i doživljavanje estetskih elemenata uvijek je usko povezan s emocijama. Estetsku ljepotu u glazbi kao i u ostalim umjetnostima, ne možemo doživjeti na racionalan način. Estetski doživljaj koji prati osjećaj mogu se očitovati i kroz vanjske reakcije.

Estetska reakcija na glazbu kod djece predškolske dobi manifestira se kako nekakav početak. Kada vidimo sjaj u njihovim očima, promjene u izrazu lica i držanju te pokreti usklađeni s ritmom glazbe na emocionalnoj povezanosti s glazbom. Dijete kada čuje nježnu melodiju pa tako dijete imitira uspavlivanje lutke, a vesela glazba ga potiče na ples. (Manasteriotti, 1977.)

Reakcija djece na glazbu možemo primijetiti kroz njihovo ponašanje. Kada se djetetu glazba sviđa, tada ih veseli i izaziva im veliki interes, a ako im je glazba neugodna, djeca će imati negativne reakcije te će pokazivati znakove umora ili pak neugode. Negativna reakcija može biti povezana s time da dijete nema dovoljnog kontakta sa glazbom. Međutim, ako djetetu pristupimo na pravi način i usmjeravanje djetetove pažnje na slušanje glazbe, moguće je razviti njegov interes, što će, naravno, utjecati na pozitivnu reakciju nakon ponovljenog slušanja, zahvaljujući ulozi odgojitelja. (Manasteriotti, 1977.)

Kako navodi Manasteriotti (1977.) glazba pomaže djeci da u većoj raznolikosti upoznaju stvarnost. Praksa je pokazala da su dječje spoznaje, potpomognute estetskim percipiranjem, bogatije i punije.

4. Gardnerova teorija višestrukih inteligencija i glazbeno obrazovanje

Howard Gardner, američki psiholog koji je razvio je teoriju višestrukih inteligencija sugerira da inteligencija nije jedinstvena i mjerljiva samo kroz tradicionalne akademske sposobnosti. Pa tako Gardner tvrdi da postoji više vrsta inteligencija, od kojih svaka predstavlja različite načine na koje ljudi mogu razumjeti i integrirati s okolinom. (Posavec,2010.)

Prema Gardneru Posavec (2010.) navodi kako ove inteligencije uključuju:

- a.) Lingvistička inteligencija: korištenje riječi, bogat rječnik, izražajnost govora, efikasno jezično manipuliranje (verbalno i pismeno).
- b.) Logičko-matematička inteligencija: dobro logičko zaključivanje, učinkovito korištenje brojeva, dobro logičko zaključivanje.
- c.) Prostorna inteligencija: snalaženje u prostoru, osjećaj za boje, linije i oblike, sposobnost prostornog oblikovanja.
- d.) Tjelesno-kinestetička inteligencija: sposobnost služenja cijelim tijelom, dobra koordinacija i ravnoteža.
- e.) Glazbena inteligencija: glazbena kreativnost, glazbeno izražavanje i osjećaj za glazbu.
- f.) Interpersonalna inteligencija: spoznaja i razlikovanje raspoloženja i osjećaja kod drugih ljudi.
- g.) Intrapersonalna inteligencija: spoznaja samoga sebe , svijest o vlastitim osjećajima , mislima, potrebama i željama.
- h.) Prirodna inteligencija: razvijanje sposobnosti o dubokoj povezanosti sa prirodom , zainteresiranost za vanjske prostore.

5. Glazbeni odgoj djece u predškolskim ustanovama

Vidulin (2016.) napominje kako je u predškolskim ustanovama glazbeni odgoj sastavni dio odgojno-obrazovnog procesa i da se provodi svakodnevno. Kroz glazbeni odgoj djeca u najranijoj dobi započinju sa upoznavanjem glazbe, osnovama glazbene terminologije na prirodan, aktivan i uzoran način. Tako se unapređuju potencijali djeteta, razvijaju se njihove glazbene sposobnosti te usavršavaju glazbene vještine. Bavljenje glazbom kroz sinkretičke i kreativne postupke potiče djecu na izražavanje svojih opažanja i doživljaja. To doprinosi njihovom glazbenom i općem razvoju, utječući na njihovu kognitivnu razinu, govorne vještine te emocionalnu i socijalnu interakciju s vršnjacima i odraslima. Kako bi potaknuli prirodan tijek razvoja djeteta i omogućili im napredak moramo pažljivo birati glazbene aktivnosti.

U periodu djetetove treće godine života ovisno o društvenim uvjetima i kvaliteti glazbene stimulacije javljaju se razlike u dječjim glazbenim reakcijama. U periodu od treće do šeste godine predstavlja veću učinkovitost djetetovog glazbenog razvoja pa tako ovisno o stupnju razvoja djeteta i ovisno o kvaliteti dotadašnjeg glazbenog odgoja, zbog toga je veća mogućnost dobiti konkretne rezultate u tom periodu (Vidulin,2016).

„Glazbeni odgoj važan je dio sveukupnog estetskog i umjetničkog života, a utječe na cjelokupni afektivni, socijalni, kognitivni i psihomotorički razvoj djeteta (Miočić,2012, str:75).“

„Glazbenim odgojem razvijamo sposobnosti u djece koje možemo podijeliti na senzorne ili perceptivne, izražajne, kreativne, manualne, intelektualne i ostale sposobnosti (Miočić,2012, str: 76):“

U glazbenom odgoju izražena je korelacija glazbe i drugim područjima koji su motivirajući čimbenik i služe proširivanju djetetova glazbena iskustva. Glazbene aktivnosti u predškolsko doba povezane su s drugim aktivnostima i područjima puno više nego u bilo kojem periodu kasnije. Zbog toga je glazba izvor ne samo glazbenih predodžbi i refleksija nego i sredstvo razvoja stvaralačkog identiteta gdje dijete otkriva mogućnost spoznajnog, socijalnog i emotivnog razvoja. Istraživanjem rezultati su pokazali kako potaknuti iskustvima vezanim uz glazbu , djeca postižu bolje rezultate i na preostalim područjima (Vidulin, 2016).

Mnogi autori kako navodi Vidulin (2016). istraživanjem su ukazala na brojne dobrobiti koje glazbene aktivnosti imaju u životu djeteta, u što ubrajamo i formalno znanje i veće motiviranosti do kvalitetnijih društvenih interakcija.

Kod početnog odgoja vrlo je bitno oslušivati djecu te prepoznavati njihove afinitete. Odgojitelj je taj koji ima vrlo važnu ulogu da promjene dječje glazbeno iskustvo. Na odgojiteljima je da procijene glazbene sposobnosti kod djeteta kao naprimjer osobina dječjeg glasa, glasovnih i pjevačkih dispozicija, osjećaj za ritam i metar, sposobnost pamćenja, stvaranja, izražavanje slušnih impresija i reproduciranja, također trebaju njegovati estetske kvalitete u širem smislu i tako ostvaruju svakodnevni rad na području glazbe. Aktivnosti koje pridonose u glazbeni razvoj su pjevanje, slušanje glazbe, izražavanje i stvaranje, istraživanje i pokreti, sviranje, igrana, praktičnim i radnim zadacima te ostalim društveno-zabavnim aktivnostima (Vidulin, 2016).

„Vođeni glazbeni odgoj djeteta implicira na sljedeće: razvoj glazbenog sluha prepoznavanjem i razlikovanjem različitog trajanja i visine tona, razvoj ritamskog umijeća, sviranje na udaraljka, njegovanje i razvoj dječjeg glasa, prakticiranje igara s pjevanjem, glazbenih dramatizacija i glazbenih priča te rad na razvoju samostalnog dječjeg glazbenog izražavanja. Na koji način se provodi u praksi i koji su rezultati ovisi, između ostaloga, o odgojiteljicama i njihovim kompetencijama (Vidulin, 2016, str.:225).“

6. ULOGA ODGOJITELJA U GLAZBENOM ODGOJU

Razvoj djeteta, kao i njegov odgoj, najprije ovisi o njegovim jedinstvenim mogućnostima, ali uz njih velik utjecaj ima i odgojno-obrazovni sustav, njegovi sadržaji, metode, kvalitete međuljudskih odnosa te suradnja roditelja i odgojne zajednice (Lučić, 2007.).

Odgojitelj nije jedini čimbenik koji je odgovoran za uspješnost odgojno-obrazovnog sustava, no ima vrlo bitnu ulogu u pripremi djeteta za život. Odgojitelj mora biti profesionalno osposobljen za svoju djelatnost kada do izražaja dolaze njegova pedagoška, didaktička i metodička naobrazba te naobrazba iz područja opće, razvojne i pedagoške psihologije, ali i njegovih ljudskih kvaliteta i sposobnosti (Sindik, 2014).

Odgojitelj dakle mora posjedovati određene kompetencije kako bi kvalitetno obavljao svoj posao. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (NKRPOO) (2015.) navodi osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje koje su prihvaćene u RH iz Europske unije, a to su:

1. Komunikacija na materinskome jeziku
2. Komunikacija na stranim jezicima
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
4. Digitalna kompetencija
5. Učiti kako učiti
6. Socijalna i građanska kompetencija
7. Inicijativnost i poduzetnost
8. Kulturna svijest i istraživanje.

Dijete, roditelj i odgojitelj zajedno čine temeljne nositelje i realizatore odgojno-obrazovne djelatnosti. Dijete aktivno uči i razvija se, a u tome mu najviše pomažu i doprinose roditelji i odgojitelji, svatko prema svojoj ulozi u procesu odgajanja. Odgojiteljeva opća i stručna naobrazba te njegove sposobnosti, etičke i duhovne vrijednosti i odnos prema radu i djeci utječu na uspjeh odgoja (Lučić, 2007).

Uspješna odgojno-obrazovna djelatnost s djecom pretpostavlja razumijevanje njihovih mogućnosti, te ljubav, toplinu, ohrabrivanje i stvaranje situacija u kojima djeca mogu doživljavati radost uspjeha i stvaranja. Uspješan odgojitelj je upravo onaj koji ima snažnu ljubav prema djeci, koji ih razumije i s njima se suosjeća i najbitnije onaj koji vjeruje u rezultat svog odgojnog djelovanja (Lučić, 2007).

6.1. GLAZBENE KOMPETENCIJE ODGOJITELJA

Odgoviteljska temeljna kompetencija je kompetencija za učenje a ona predstavlja otvorenost, spremnost i sposobnost cjeloživotnog učenja. Potreba za cjeloživotnim usavršavanjem u metodici glazbene kulture je u suglasju sa zahtjevima suvremenog svijeta, a to je svijet stalnih promjena. Kontinuirano usavršavanje glazbenih kompetencija odgojitelju omogućuje bogaćenje vlastite suvremene uloge u cjelokupnom odgoju i obrazovanju djece. Naime, u današnjem ubrzanom načinu života, glazba je možda više nego ikada potrebna kako djeci tako i odraslima (Habuš Rončević, 2014).

Miočić (2012.) navodi nekoliko glazbenih kompetencija koje odgojitelj treba posjedovati, a dijeli ih:

- a) Instrumentalne opće glazbene kompetencije na učiteljskim i predškolskim studijima
- b) Specifične glazbene kompetencije na učiteljskim i predškolskim studijima

Pod instrumentalne opće glazbene kompetencije na učiteljskim i predškolskim studijima ubrajamo:

- a) Demonstraciju temeljnog poznavanja glazbene umjetnosti i glazbenog odgojno-obrazovnog područja u kontekstu i na razinama obrazovnih postignuća;
- b) posjedovanje sposobnosti organizacije i planiranja samostalnog učenja u glazbi i kroz glazbu u studiju s kritičkim i samokritičkim propitivanjima umjetničkih i znanstvenih/odgojno-obrazovnih istina;
- c) posjedovanje kapaciteta za stjecanje glazbenih spoznaja radi generiranja novih ideja u različitim glazbenim situacijama;
- d) razvijanje glazbeno-istraživačkih vještina na razini izrade stručnog rada.

Instrumentalne opće glazbene kompetencije Miočić (2012.) dijeli na:

a) Interpersonalne opće glazbene kompetencije:

- demonstrirati posjedovanje osobnih kvaliteta ličnosti i dispozicija te njihovu
- refleksiju u razvoju profesionalnog glazbenog odgojno-obrazovnog rada;
- imati sposobnost donošenja odluka i vještina odlučivanja u primjerenim
- glazbenim odgojno obrazovnim situacijama;
- razviti sklonost prema timskom radu glazbenom interakcijom i suradnjom
- utemeljenom na partnerskim odnosima;
- pokazati sposobnost za kontinuirano vrjednovanje i samovrjednovanje vlastitoga
- glazbenog rada;
- demonstrirati uvažavanje kulturne različitosti, multikulturalnost i prožimanje
- glazbeno-kulturnih raznolikosti i različitosti;
- razviti glazbeno-profesionalnu etičnost.

b) Sistemske opće glazbene kompetencije:

- U studiju napredovati samostalnim i kontinuiranim glazbenim radom koristeći
- različite izvore, osobne dispozicije, glazbene sposobnosti i glazbene vještine;
- biti osposobljen za glazbeno-kreativnu i stvaralačku dimenziju svoje
- profesionalne uloge;
- biti osposobljen za preuzimanje odgovornosti u profesionalnoj afirmaciji
- stručnog profila u kontekstu glazbenog posrednika;
- pokazivati, razumjeti i promicati koncepte cjeloživotnoga glazbenog učenja
- zalaganjem za osobni profesionalni razvoj;
- poticati i razvijati stalnu brigu o kvaliteti glazbenog posredovanja.

Specifičnim glazbenim kompetencijama autorica Miočić (2012.) ubraja:

a) Poznavati, razumjeti i biti otvoren prema najnovijim glazbenim odgojno-obrazovnim spoznajama i spoznajama o prirodi glazbenog razvoja i učenja;

b) demonstrirati znanje iz teorije glazbe, teorije glazbenog odgoja i obrazovanja,

- glazbene umjetnosti i znanosti, na teorijskoj i praktičnoj razini;
- c) glazbom podupirati odnose i razvijati komunikaciju s djecom radi razvoja individualnosti i društvenosti;
 - d) glazbom razvijati sposobnosti, vještine, mogućnosti, potrebe, interese i djetetove osobine, čime se ostvaruje integrirana odgojno-obrazovna praksa;
 - e) razumjeti i koristiti mogućnosti glazbe u razvoju i načinu usvajanja govora, jezika, djetetovih stvaralačkih potencijala i ukupnost tjelesnog, kognitivnog i socijalnog razvoja;
 - f) samostalno konstruirati, implementirati i evaluirati integrirani kurikulum u ukupnost svih razvojnih područja, koristeći aktivnosti i materijale u skladu sa suvremenim razvojnim teorijama kojima se tumači dječji razvoj;
 - g) razvijati partnerske odnose s roditeljima na načelima glazbene komunikacije: razvijati svijest o potrebi roditeljskog uključivanja u djetetov glazbeni razvoj.

Navedenim glazbenim kompetencijama odgojitelj razvija odgovornost za osvještavanje vlastitih kapaciteta i potreba da pokaže posvećenost razvoju svojih kapaciteta što podrazumijeva kontinuirano profesionalno učenje odgojitelja kako za vlastitim kompetencijama, tako i za glazbenim kompetencijama. Odgojitelj trebao biti sposoban primijetiti svoje glazbene sposobnosti, ali i nedostatke u svome glazbenom znanju i vještinama. Mora znati definirati svoje neznanje i rješavati problem nadograđivanjem i bogaćenjem svojih glazbenih znanja. Tako bi, kroz svakodnevne aktivnosti, glazba bila prisutna u dječjem vrtiću, čime bi odgojitelj njegovao proces cjeloživotnog učenja o glazbi. Umjetničkim sadržajima odgojitelj prenosi svoja glazbena znanja i vještine u radu s djecom i time obogaćuje kulturu predškolske ustanove. Tako odgojitelj osigurava kulturni prosperitet svoje ličnosti, predškolske ustanove i društva, ali pridonosi i svojoj osobnoj kulturi življenja (Miočić, 2012.).

6.2. PRIPREMA ODGOJITELJA ZA GLAZBENU AKTIVNOST

Kako bi odgojitelj bio potpuno spreman na provođenje glazbene aktivnosti u skupini te kako bi bio siguran da će ona biti uspješna dobro je da se unaprijed za istu i pripremi.

Priprema odgojitelju pomaže, ne samo da odredi tijek aktivnosti nego da se i on sam može bolje snaći u nepredviđenim situacijama, koje su vrlo česte kada govorimo o radu s djecom rane i predškolske dobi.

Priprema odgojitelja sadrži nekoliko koraka (Gospodnetić):

1. Biranje teme – kod odabiranja teme odgojitelj mora voditi računa o dobnoj skupini djece,

točnije o njihovim mogućnostima, ali i interesima djece kako bi pridobio njihovu pažnju.

2. Analiza – ukoliko je odgojitelju izabrani sadržaj nepoznat on prvi mora provesti detaljnu

analizu te biti siguran da je razumio sve ono što mu je novo ili eventualno bilo nejasno.

3. Uvježbavanje metra (brojanje) – brojanje metra pjesme ili brojalice izvode se dobe skladbe, glasom ili tijelom.

4. Uvježbavanje ritma – vježba u kojoj slijedi lupkanje ritma pjesme ili brojalice uz brojanje. Ukoliko se odgojitelj odluči za brojanje nogom onda metar lupa nogom, a ritam pljeskanjem.

5. Uvježbavanje sviranja – u ovoj fazi prelazi se i na izgovaranje riječi. Unaprijed se određuje pravilan prstomet. Uvježbanim sviranjem smatra se stjecanje automatizma.

6. Uvježbavanje pjevanja – nakon uvježbanog sviranja, odgojitelj može prijeći i na uvježbavanje pjevanja.

7. Uvježbavanje intonacije i početka pjesme – početni ton je dobro odsvirati nekoliko puta prije nego ga ponovimo pjevajući.

8. Uvježbavanje bržeg tempa – nakon savladanog pjevanja prelazi se na ubrzavanje tempa.

9. Planiranje i uvježbavanje metodičkog postupka

10. Osmišljavanje prostora

7. Igre i glazbeni odgoj

Igra je neizbježna aktivnost u životu jednoga djeteta i ona se koristi kao motivacijsko sredstvo u procesu razvoja glazbenih sposobnosti. Igru usko povezujemo uz kreativnost što se odnosi i na glazbenu kreativnost. Zbog toga će glazbene igre sadržavati brojne aktivnosti kao što su pjevanje, ritmiziranje, crtanje, sviranje, učenje glazbenih pojmova, igranje glazbenih improvizacija, slušanje glazbe, kretanje uz glazbu, istraživanje, upoznavanje instrumenata i sl. Kroz djetetovu igru imamo cilj razvoja senzibiliteta za ritam, metar, tonsku visinu i rod, tempo, dinamiku, agogiku, različite boje, pamćenje glazbenih cjelina, prepoznavanje melodija, interes za glazbala, interpretaciju i ljubav prema glazbi i umjetnosti (Rončević Habuš, 2014).

Također, poznato nam je kako igra utječe na djetetov tjelesni razvoj, razvoj njegove inteligencije, stjecanje iskustva i znanja, utječe i na djetetov emocionalni život i na njegov razvoj kao društveno biće. Dijete igrom vježba i jača živce i mišiće pa tako stječe razne vještine i uči o svojim sposobnostima. Kroz igru dijete počinje primjećivati fizičko okruženje i pravilima koja njime upravljaju. Kroz stečena iskustva dijete stvara koncepte, uči razmišljati i pokušava riješiti probleme s kojima se ono susreće. Igra djetetu donosi nova prijateljstva, tako uči o odnosima s drugima ljudima, stjecanje tolerancije i osjećaja suradnje. Dijete se tijekom igre susreće sa raznim problemima i preprekama, no svjesno je da probleme mora svladavati na svoj način tako što će tražiti nove putove (Franko Šinigoj, 2021).

Kako navodi Franko Šinigoj (2021.) igra je složena aktivnost i može se provesti na različite načine i igra je daleko od istraženog. Poboljšava i jača sposobnosti i vještine, zbog toga je povezana s učenjem.

8. Razlike u pristupu glazbenim igrama u njemačkim i hrvatskim vrtićima:

8.1. Provođenje glazbenih igara u Hrvatskoj:

Glazbene igre u Hrvatskoj važan su dio predškolskog odgoja i obrazovanja, ali su često dio strukturiranih obrazovnih aktivnosti.

U Hrvatskoj više je raširen tradicionalni pristup koji naglašava korištenje hrvatskih narodnih pjesama i igara. Tako se jača kulturni identitet te povezanost sa nacionalnom baštinom. Pa tako djeca u vrlo ranoj dobi pohađaju kulturna umjetnička društva gdje sudjeluju u grupnim pjevanjima, plesovima i igrama uz tradicionalnu glazbu.

U vrtićima diljem Hrvatske glazbene igre usmjerene su i planirane kao dio obrazovnog sustava. Djeca sudjeluju u zajedničkim aktivnostima uz pratnju odgojitelja gdje se koriste jednostavni instrumenti poput tamburice i udaraljki.

Glazbene igre u Hrvatskoj imaju i element formalnog učenja kroz razvoj melodijskih i ritmičkih vještina.

8.2. Provođenje glazbenih igara u njemačkim vrtićima

I u njemačkim vrtićima glazbene igre koriste se kao dio svakodnevnih aktivnosti. Nijemci smatraju kako glazbene igre nisu samo zabavne već da obavljaju veliku zadaću u djetetovom odrastanju, te kako potiču razvoj djeteta.

U Njemačkoj imamo više pristupa i sve ovisi o vrsti vrtića, pa tako imamo:

Waldorf metoda koja stavlja naglasak na povezivanje glazbe s pokretom i prirodom. Djeca često sudjeluju u jednostavnim pjesmama i ritmičkim igrama koje su najčešće povezane godišnjim dobama ili pak svakodnevnim aktivnostima.

Montessori pristup pak potiče samostalnost te se tako često koriste glazbeni instrumenti kako bi djeca istraživala zvukove i ritam u svome ritmu. Djeca kroz slobodnu igru sama istražuju glazbene elemente.

U državnim vrtićima, glazbene igre su često integrirane u dnevne rutine. Naprimjer: pjesma dobrodošlice, igre s ritmičkim pokretima, plesne igre ili igre pokreta.

9. Najpoznatije Hrvatske glazbene igre

U Hrvatskoj jedna od najpoznatijih glazbenih igara je upravo :

9.1. „Ide maca oko tebe“

Ova igra, igra se tako da djeca sjednu u krug (mogu još i čučnuti ili stajati). Jedno dijete je odabrano da bude maca i u rukama nosi „rep“ (može biti neka igračka , maramica ili nešto slično ide oko kruga gdje djeca sjede i pjevaju:

Ide maca oko tebe,

Pazi da te ne ogrebe,

Čuvaj mijo rep,

Da ne budeš slijep,

Ako budeš slijep,

Otpast će ti rep.

Dijete koje maca taj određeni predmet baci kraj nekog djeteta na kraju pjesmice. Tako dijete kojemu je postavljen predmet iza njega ustaje i počne trčati u suprotnu stranu od mace oko kruga ili dijete lovi macu.

U takvoj igri dijete razvija svoje kognitivne, fizičke, emocionalne i socijalne sposobnosti koje su vrlo važne za djecu predškolske dobi. Takve igre su vrlo poželjne u toj dobi jer tada odgojitelji mogu vidjeti nedostatke sposobnosti kod djeteta i nekakvim sličnim aktivnostima djetetu pomoći da poboljša sposobnost koja mu je slabija. Važno je naglasiti da ovu igru čak mogu igrati i stariji jasličari jer igra nije jako kompleksna i dijete će ju savladati kroz 2-3 puta ponavljanja.

Druga poznatija igra koju sva djeca znaju jest:

9.2. „Ringe, ringe, jaja“

Igru igramo na sljedeći način djeca se uhvate u krug i krenu hodati u krug u smjeru kazaljke na satu, pjevajući pjesmu:

Ringe, ringe jaja,

Do'šo čika Paja ,

Pa pojeo jaja,

Jedno jaje muć,

A mi djeco čuč.

Zadnji dio pjesme može se malo odužiti, odnosno držati djecu u neizvjesnosti, te tako možemo pratiti djetetovu koncentraciju i reakciju. Ovu igru se provodi više u mlađim skupinama i to je jedna od prvih glazbenih igara ili pjesmica koje djeca obično uče u dječjem vrtiću. Kod pjesmica koje učimo djecu moramo biti razgovjetno i čisto i jasno izgovarati riječi kako bi dijete što više riječi naučilo. Neke od pjesmica i nemaju smislene riječi poput koje su u ovoj pjesmici riječi „ringe,ringe“. No, kada su riječi smislene odgojitelj je dužan djeci objasniti svaku riječ u pjesmici kako bi djeca mogla što bolje razumjeti.

9.3. Glazbene stolice

Za ovu igru potrebno je odrediti ukupan broj djece koja žele igrati, te moramo odabrati jednak broj stolica. Stolice slažemo u krug jedna blizu druge, te se jedna stolica ukloni. Zadatak je hodati oko stolica dok svira glazba. Kada glazba prestane svirati, djeca moraju naći slobodnu stolicu te sjesti na nju. Kako je već u početku izbačena jedna stolica, dijete koje nije stiglo sjesti na vrijeme ispada iz igre. Poslije svakog kruga izbacuje se jedna stolica kako bi uvijek bila jedna stolica manje. Tako se igra nastavlja dok ne ostanu zadnja dva djeteta i jedna stolica, te se dobije jedan pobjednik.

Cilj ove aktivnosti je poticanje razvoja logike i intelektualnih sposobnosti. Aktivnost se ponavlja par puta tjedno, te tako djeca vježbaju motoričko planiranje. Motoričko planiranje uključuje kopiranje pokreta na razini tijela. Kako bi dijete uspješno napravila pokret mora ga znati isplanirati.

Ova igra nije poznata samo na Hrvatskom području, poznata je diljem svijeta, no fokus stavljamo Njemačku i njen pristup igri.

Igra „Glazbene stolice“ u Njemačkoj nose naziv „Reise nach Jerusalem“. Na njemačkim stranicama glazbenih igara točno je opisana igra kao i u Hrvatskoj. No, kod opisivanja igre još imamo i vrijeme predviđeno za trajanje igre, potrebne materijale i još varijacija na igru.

9.4. „Boc – boc iglicama“

*Boc – boc iglicama,
ne diraj ga ručicama.*

Bode, bode jež,

Bjež' u rupu bjež.

Postoje dvije verzije ove igre. Prva verzija je ta da djeca stoje u krugu i na prvu i drugu frazu oko sebe bodu rukama u metru, u trećoj frazi naizmjenice bodu rukama prema gore, dok kod ritma četvrte fraze spuštaju se dolje u čučanj. Na „bjež' glavu sakriju među rukama. Za najmlađe je ova verzija puno pristupačnija. Druga varijanta je ta da jedno dijete stoji u sredini, dok ostala djeca bodu prema njemu. Kada se pjesma završava djeca se moraju razbježati po prostoriji, a dijete koje je bilo u sredini ih lovi.

9.5. „Pužu, mužu“

*„Pužu, mužu,
pušćaj roge , pušćaj van,
Da ti kuću ne prodam,
Staroj babi za duhan.“*

Ova igra manifestira se tako što djeca u krugu rade prijenose težine desno-lijevo s jedne noge na drugu. Kod ponavljanja pjesme noge trebaju ići naprijed-nazad (jedna noga se stavi naprijed). Prijenosi težine izvode se kroz polučučanj što se odnosi na duboki prijenos težine.

U ovoj igri dijete razvija grube motoričke vještine poput balansiranja na jednoj nozi, te stječe društvene vještine kao što su poticanje suradnje s drugom djecom i odgojiteljem te uspješan slijed tri grupna pravila.

9.6. Male boli

Ova igra je improvizacijska igra, odgojitelj stvara igru ili pak samo pjeva pjesmu kako bi utješio dijete.

*Tugo, tugo, tugo moja,
Dal' te boli ruka/noga tvoja?
Dunjo moja , dunjice,
Dušo moja i srce.*

Ovakva vrsta glazbenih igara je vrlo zapostavljena jer rijetko kad tugu spajamo sa nekakvom igrom. Namijenjena je onim najmlađima, kada ih roditelji ujutro ostave u vrtiću pa djeca traže nekakvu utjehu od odgojitelja. Uz topli istinski zagrljaj i uz pjesmu lakše se prebrodi ostanak u vrtiću. Zanimljivo je kada netko vašu tugu ili bol, pretvori u smijeh i igru.

10. Najpoznatije glazbene igre u Njemačkoj

Kako je već gore navedeno igra glazbenih stolica je rasprostranjena po cijelome svijetu.

Tijekom istraživanja proteže se pitanje: „Je li Njemačka naprednija i modernija u provođenju i pronalaženju glazbenih igara?“

Kroz provedena istraživanja vrlo jasno se vide razlike u njihovim igrama i u igrama u Hrvatskoj. Njemački odgojni sistem ne upotrebljava tradicionalne igre poput Hrvatske, oni se bave novim i složenijim igrama za djecu.

Igre koje su pronađene tijekom istraživanja provode se većinom u svakodnevnim aktivnostima djece u dječjem vrtiću:

10.1. „Stopptanz“ (<https://www.vlamingo.de/tanzspiele/#Stopptanz>)

Poznatija u Hrvatskoj kao igra „Glazbeni kipovi“

Svi sudionici igre moraju se rasporediti po cijeloj prostoriji u kojoj se igra igra. Kada počne glazba sudionici igre moraju plesati po cijeloj prostoriji. Kada se glazba zaustavi sudionici ostaju u istim pozama u kojoj su bili kada se glazba zaustavila. Nitko se ne smije pomaknuti, ako se itko u tom trenutku pomakne ili se sruši ispada iz igre van. Pobjednik je onaj koji zadnji ostane plešući u prostoriji.

Na izvoru stranice postoje još i varijante koje se mogu dodati u igru. Naprimjer da odgojitelj u stankama gdje djeca trebaju stajati mirno odgojitelj nasmijava djecu koja nisu još ispala iz igre ili kako se djeca koja su ispala iz igr ne bi osjećala izostavljeno oni mogu sudjelovati u toj aktivnosti nasmijavanja djece koja još nisu ispala iz igre.

10.2. „Luftballontanz“ (<https://www.vlamingo.de/tanzspiele/#Luftballontanz>)

Za ovu igru potrebno je napuhati puno balona unaprijed kako bi svako dijete moglo na svaku nogu staviti po jedan balon. Kada se glazba pusti igrači moraju pokušati probušiti balone jedni drugima, a pri tome treba svoje balone zaštititi. Na kraju je, naravno, pobjednik onaj koji ima bar jedan balon još na nogama.

Ovakva igra često se povezuje uz nekakve zabave i događaje poput rođendana ili pak jedan dan u tjednu u kojem je vrtić odlučio da svaki taj dan bude „mini party“. Ova igra

je nešto novija i na našem području i nije toliko rasprostranjena. Izvor ukazuje na još jednu varijantu koja se može ubaciti u igru, a to je da se djeci zavežu ruke iza na leđa kako bi im otežalo igru i učinio ju zanimljivijom. Na takav način možemo vidjeti koliko su djeca snalažljiva.

Sljedeća igra odnosi se na one najmanje. Kada pričamo o nekim igrama koje uključuju nekakve zadane radnje i pravila moramo znati da u njima uživaju i oni najmlađi. Kada najmlađe uključimo u aktivnosti sudjeluju i stariji možemo uočiti da će se oni najmlađi više potruditi od starijih kako bi dokazali starijima kako i oni mogu isto što i oni. Zato je sljedeća igra vrlo zahvalna jer spaja sve generacije, čak i onu najstariju djecu.

10.3. „Ententanz“ na hrvatskom „Pačji ples“

(<https://www.vlamingo.de/tanzspiele/#Ententanz>)

Trajanje ove igre je oko pet minuta koliko traje i matrica. Naravno ples ima koreografiju koju svi lako nauče plesati. Pet minuta za igru nije dovoljno niti će biti djeci koja su naučila koreografiju. Djeci je koreografija jako zanimljiva te često traže da im se ponavlja po više puta.

Igra se na sljedeći način: svira pjesma „Ententanz“, sva djeca zajedno izvode koreografiju plesa s patkama. Rukama imitira se pačji kljun i njime kvocajte u visini ramena. Nakon toga oponašaju se tipični pokreti patke rukama, laktovi su savijeni uz to treba čučnuti polako, mičući stražnjicom. Zatim se povezuje sa ostalom djecom te se zajedno kreću u krug.

10.4. „Bobfahren“ na hrvatskom Vožnja bobom

(<https://www.vlamingo.de/tanzspiele/#Bobfahren>)

Djeca sjede na podu jedan iza drugoga. U pjesmi zadani su razni pokreti . Kada u pjesmi kaže određenu radnju kao naprimjer: „...and left turn“, sva djeca se savijaju ulijevo. Međutim postoji još jedna varijanta igre. Pušta se pjesma Achima Reichela „Aloha Heja He“, djeca sjede na podu opet jedan iza drugoga, no razlika u tome je što djeca veslaju.

U ovoj igri ističu se kod djeteta motoričke sposobnosti ; koordinacija, ravnoteža i fleksibilnost čije razvijanje i treba poticati kod djece . Kako bi igra bila što uspješnija djeca moraju na vrijeme reagirati kada se u pjesmi spominje radnja koje dijete mora izvršiti, tako da nam je za ovu igru vrlo važna koncentracija. Prije svega djeca moraju

razumjeti tekst i pravila igre kako bi uopće igrala igru pa je zato ova pjesma namijenjena starijoj dobnoj skupini.

10.5. Der wandernde hut

(https://www.vlamingo.de/tanzspiele/#Der_wandernde_Hut)

Za ovu igru potreban je jedan šešir koji bi trebao odgovarati svakom djetetu i potrebna je neka glazbena matrica za ples . Igra bi trebala trajati minimalno 15 minuta. Igra se izvodi na sljedeći način ; djeca sjede na podu, a odgojitelj daje šešir skupini. Kada glazba počne dijete stavlja šešir na glavo, ali vrlo kratko jer cilj igre je što prije staviti šešir drugom djetetu na glavu. Ako glazba prestane šešir je i dalje na glavi ili u ruci djeteta kod kojeg je šešir bio zadnji i to dijete je izbačeno iz igre. Pobjednik je onaj kojem na kraju ostane šešir na glavi. Ako odgojitelj smatra da ć nastati nekakva gužva između djece i prebrzo dodavanje šešira tijekom igre, postoji alternativa dodavanja određenih radnji (npr. pljeskanje rukama, okret u krug dodirivanje nosa, itd.)

Kod ove igre je djetetova brzina i snalažljivost ključna. Također, potrebna je i koncentracija jer dijete bi trebalo raditi dvije stvari odjednom, drugom djetetu staviti šešir na glavu a pri tome dijete i pleše.

Naravno, igra je namijenjena za starije skupine jer zahtjeva složenije radnje i improvizacije, koje mlađa skupina ne bi mogla izvršiti.

10.6. Nachtanzen / Noćni ples

(<https://www.vlamingo.de/tanzspiele/#Nachtanzen>)

Za ovu igru potrebna je nekakva glazbena matrica. Igra bi trebala trajati minimalno 10 minuta. Odgojitelj treba izabrati jednog glavnog plesača, dok se ostala djeca raspoređuju po prostoru. Zadatak glavnog plesača je smišljati pokrete uz glazbu u pozadini, a preostala djeca pokušavaju ponavljati pokrete glavnoga plesača. Dijete ne smije raditi neke teške pokrete jer ostala djeca bi morala moći ponoviti svaki pokret koji glavni plesač otpleše. Nakon dvije minute , odgojitelj bira novog glavnog plesača, te tako započinje nova runda.

Ova igra je vrlo slična nekakvoj pantomimi. Djeci se kod ove igre razvija koncentracija. Tijekom ove igre djeca će možda otkriti nekakve nove sposobnosti za koje nisu znali da mogu izvesti.

11.Zaključak

U teoriji svi odgojitelji znaju kakve ciljeve i napretke nose razne glazbene igre. No, u praksi je to već malo drukčije. Uz veliki nedostatak odgojitelja u Hrvatskoj, odgojitelji u njihovoj odgojiteljskoj praksi vrlo često ne mogu izvršiti neke planove i programe koje bi trebali provesti sa djecom. Znamo da djeca kroz igru uče, ali kod glazbenih igara djeca razvijaju određene kvalitete koje su potrebne za razvoj djeteta. Pa tako glazbene igre smatramo jako važnim alatom za razvoj socijalnih, emocionalnih, kognitivnih i motoričkih vještina. Također djeca kroz glazbene igre mogu istraživati ritam, melodiju i pokret koji razvijaju slušnu percepciju, koordinaciju te osjećaja za grupni rad. Također, kroz glazbene igre razvijaju se i kreativnost, mašta, izražavanje emocija pa čak i nekakva disciplina. Smatram da bi uvođenje glazbenih igara u predškolski odgoj osigurao poticajno i bogato okruženje koje bi naravno podržavalo sve aspekte dječjeg razvoja te bi se djeca tako mogla pripremiti za daljnje obrazovanje i životne izazove.

12. Literatura

1. Gospodnetić, H. (2015). *Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima 1*. Zagreb: Mali profesor
2. Gospodnetić, H. (2015). *Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima 2*. Zagreb: Mali profesor
3. Dobrota S. (2012). *Uvod u suvremenu glazbenu pedagogiju*. Split: Filozofski fakultet u Splitu
4. Geck M. (2008). *Kratka povijest glazbe*. Zagreb: Mozaik knjiga
5. MANASTERIOTTI V. (1997). *Muzički odgoj na početničkom stupnju*. Zagreb: Školska knjiga
6. Miočić, M. (2012). *Kultura predškolske ustanove u svjetlu glazbenih kompetencija odgojitelja*. *Magistra iadertina*, 7(1.). Preuzeto 24.9.2024. s <https://hrcak.srce.hr/file/147092>
7. Vidulin, S. (2016). *Glazbeni odgoj djece u predškolskim ustanovama: mogućnosti i ograničenja*. *Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*, 62(1), 221-233. Preuzeto 24.9.2024. s <https://hrcak.srce.hr/file/243566>
8. Ruškan, S., & Nikolić, L. (2021). *Utjecaj glazbenog obrazovanja na socijalno-emocionalni razvoj djeteta*. In Međunarodna znanstvena konferencija 12. Dani osnovnih škola Krug od znanosti do učionice (pp. 96-97). Preuzeto 24.9.2024. s <https://hrcak.srce.hr/file/402747>
9. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa [MZOŠ], (2015.) Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Preuzeto 24.9.2024. s <https://mzom.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/nacionalni-kurikulum/nacionalni-kurikulum-za-rani-i-predskolski-odgoj-i-obrazovanje/3478>
10. Šinigoj Franko, V. (2021). MOŽE LI UČENJE BITI IGRA?. *Varaždinski učitelj: digitalni stručni časopis za odgoj i obrazovanje*, 4(5), 399-409. Preuzeto 24.9.2024. s <https://hrcak.srce.hr/file/358474>
11. Posavec, M. (2010). *Višestruke inteligencije u nastavi*. *Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*, 56(24), 55-64. Preuzeto 24.9.2024. s <https://hrcak.srce.hr/file/298548>
12. Lučić K. (2007). *Odgojiteljska profesija u suvremenoj odgojno-obrazovnoj ustanovi*. *Odgojne znanosti*, Vol. 9, br. 1, 2007, str. 135-150 ,Stručni članak Preuzeto 24.9.2024. s <https://hrcak.srce.hr/file/32805>

13. Sindik, J. (2014). *Karakteristike dobrih odgajatelja*. Dijete, vrtić, obitelj: Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima, 20(75), 20-21. Preuzeto 24.9.2024. s <https://hrcak.srce.hr/file/234624>
14. Azrak R., Lühr H. (2022.) *15 schöne Musik- und Tanzspiele für Kinder & Jugendliche* Preuzeto 10.9.2024. s <https://www.vlamingo.de/>